

(Ботин биринчи бетда).

длои хўжалик нишлаб
ишчини хўжаликлар-
операциялаш ва агро-
интеграцияси негиз-
иқтисослаштирини ҳамда
иқтиросиаш юзасидан
иладиган тадбирлар
иш босқичлари агар
иш босқичлари билан
ишнинг амалии рўёба
ишдан иборат бўлиб,
ишнинг XXV шеъроти йўрта
иш вазиқларини муваф-
иқли бақаришиянинг қуд-
иш омиллари. КПСС
ишнинг Комитети бу тад-
ишнинг партия, барча ме-
ишнинг ҳалқидил билан
ишда кутиб оладилар,
ишнинг катт экономикаси
ишнинг мустаҳкамлаш ва со-
ишнинг қалқининг фаровонли-
ишнинг учун жуда катта
ишнинг ятга моляк бўлган
ишнинг зарур иш сифатида
ишнинг қўйилди, деб қомил

Калинин районидagi «Қорасув» совхозининг Абдурахмон Шерматов бошлик бригада аъзолари қулушайдан мўл ҳосил етиштиришда. Улар мавжуд уч гектар қулушайдан 12 тонна ҳосил йиғиштириб олиб, давлатга сотиш мажбуриятини олганлар. СУРАТДА: бригада аъзоларида Зухра Мунинова ва Илдош Мўминовлар ҳозиргина терилган қулушайларни сараламоқдалар.

А. Абалаян фотоси.

ОБОД КИШЛОК

Оржоникидзе районидagi ўнқиргон қишлоғининг қиёфаси йил сайин кўркамлашиб бормоқда.

1975 йилга қадар бу ерда новвойхона, аптека, Куйбисhev қишлоқ Совети учун янги бино ва бошқа маданий-مائий бинолар қурилиб, ишга туширилган эди. Ўтган йили аса замонавий тинда икки қаватли «Табассум» магазини қуриildi. Бинонинг биринчи қаватида хўжалик буюмлари, иккинчи қаватида саноат моллари билан савдо қилинмоқда.

Шунингдек, бу ерда «Коммунист» колхозининг трактор парки бунёд этилди. Ўтган йили қурилган 535 ўринли бинода аса Ҳамза номида 30-ўрта мактаб қолдирилди. 1975—1976 йилнинг бошларида юборди.

Колхоз аъзолари асосан савзавот ва резавор етказиш уруғи етиштириш билан шуғулланишда. Давлатга ўтган йил пландаги 670 ўринга 1200 центнер савзавот

ва резавор экинлари уруғи сотилади. Колхозчилар пландаги 1 миллион 711 минг 389 сўм ўрнига 2 миллион 339 минг 610 сўм умумий даромад қилди. Бунинг 950 минг сўми колхоз қишлоқларида маданий ишларни ривожлантиришга ажратилди.

Ана шу ҳисобдан 1976 йилда ўнқиргон қишлоғида қўшма амалий ишлар қилинади. Жумладан, аҳоли тоза сув билан таъминланади. Шунингдек, иккинчи бригада учун дала шўппони қурилади. Озуқа чеҳи ташкил этилиб, тегилича кенгайтирилади.

— Хуллас, — дейди колхоз партия комитетининг секретари Энгилдиз Умаров, — бу ишларни амалга оширсак партия ва ҳукуматнинг ҳушорчилик системасини йўқотиш тўғрисидаги қарорини бажариш борасида катта қадам қўйган бўлаемиз.

С. МИРЗАЛИЕВ.

Қишлоқни тенг икки бўлиб ўтказган катта йўл буғун одатдагидан гавжум.

Атрофи толзор чойхонадан ширин ҳанда, гур этиб кўтарилган култи гоҳ тиниб, гоҳ ажизга чиқади. Соҳилнинг олдига ёлб босилган кўрмиди қизча лорсиллаб турган бир даста қонни у қўлидан—бў қўлига олиб, пуф-пуфлаб илдэм боради. Тан-дир тафтидан унинг юзларида ҳам ажиб бир жилдо, ёлқин кўчгандай.

Колхоз идорасига кириваришда уч киши ниманидир бахс этмоқда. Бир эш, энгилари шимарик, иккинчиси баланд буй, хипча, бошлариди. Учинчиси эса, оқ сариқдан келган кўзойнакли, одми дўпписини бошдан олиб гоҳ осмон уфқида тикилади, кейин яна босиб, шомасдан ёнидагиларга гап уқтирибди.

Шу пайт кўнграқ чалиниб, мўжазгина мактаб ҳовлиси синфлардан югурлиб чиққан болаларнинг йўли-кулгиси, шодмон ҳайкиригига тўлиди.

Уч кишининг суҳбатини ҳам шу ерда узилади, чамаси. Кўзойнакли киши мактаб ҳовлиси томон бир назар ташлаб, янграб жимлайди. Шу танафусдан фойдаланиб, биз улар даврасига қўшилибди. Қўл олишдик, мақсадини билдирдик.

— Зап яхши келибсанлар, — деди кўзойнакли киши.

Бошларинг суҳбатини маромига етказиб қўйиш учун энгилари шимарик йиғишга қаради.

— Уғлим, бир ҳафта анча вақт. Уч кун ичида агрегатинини соламансан? бўлмайди.

Пигит биздан ётсирди, чамаси, секин ўзини дарвондан четга олди. Кўзойнакли киши унинг ниятини илаб, ортидан эргашди.

— Мана бу бошқа гап, раҳмат, ўғлим.

Кўзойнакли киши мақсаднинг асос кўнграқдан мамну бўлиб йиғишнинг олдига қочиб қўйди.

Шу пайт кўзойнакли киши —раси изига қайтиб бизга қўшишди.

— Хўш, ўғилларим, аввали бир хўжаликларининг айланиб чиқиб, кейин бекоржа суҳбатлашсан. Шунда иш ҳам битириб олам.

Бинонинг биринчи қаватида

қирдик. Хўжалик моллари, турли марказдаги ҳолодликлар, жилавланиб турган уй-руғзор иккисиз, Дарф-қаламдан тортиб санхат мўжизаси асарларига шў орға қўйилган. Бинонинг иккинчи қаватида — тайёр қилинган келин-кувас дўстлар, галантерей моллари.

Йўл чеккасида бизни кутиб турган раис мамнулигимизни илғиди шекилли гапга тутмади. Шу пайт энгил мўшнза келиб, энгиланимизда тўхтади. Ундан чиққан келин-кувас дўстлари ҳамкорлигида университетга кириб кетишди. Ёшлар нздан куз узмай турган раис ҳажжонаниб:

— Уғилларим, ҳаёт қандай яхши нарса! Замон тинч бўлсин. Биз буғун эришганимиз ниятларимиз, оруз-хавасларимизнинг муқаддаси, холос, — деди. — Бу ҳаммаси тўқичлик, фаровонлигининг меваси. Илим ҳикматнинг, маърифат-

раҳт эдик, ободонлаштирдик. Жаъми 1975 йили хўжалигимизда пландаги 890 минг ўринга 1 миллион сўмлик қурилиш ишларини амалга оширдик. Бу ишларнинг бажарилишида рентабелликда республикамиз бўйича хўжалигимизнинг учинчи ўрнида бориш катта омил бўлди. Бу ишлар ана шу муваффақиятларимизнинг самараларидан биридир.

Илгари чорвачилик ҳақида гап очилса хўжалик раҳбарларининг тишига тегадир. Бунинг асосий сабаби чорвачиликда қўл меҳнатининг ус-тунигида, сарфланган меҳнатнинг олинган даромаддан ортиқчилиги эди. Қўш чалиннинг кучи нимага етарди? Тўплаган ҳашак киш ўртисида тугаб, боғроғача моллар ўзи этини ўзи еб чиқарди. Бир сўт соғувчи 4—5 ситирини айланиб чиққунча қўллари узилиб тушарди.

Бугунги юзи ёруғлигимизнинг энг асосий омилли-

Аёл биз билан саломлашиб, яна изига қайтмоқчи эди, сарфдорларимиздан бири уни гапга тутди.

— Оламон, кечирасиз, ишлар яхшим? — Аёл савимий жимлайиб қўйди.

— Раҳмат, ахш.

— Бу йилги режалар қандай?

— Жуда катта. 70 гектар еримизнинг 3 гектарига эртаги қарам олдиқ. Пиза ҳосили мўл бўлади. Помидорларимиз еппасига ҳосил олмақда.

Кенг даладан димогимизга қўқатларнинг хўшбўйи уриди. Йўлга четидиғи боларб турган ям-яшил ўсимликлардан кўзлар янрайди.

Колхоз телпича хўжалигида 33.654 сўмлик махсулот етиштириш планлаштирилган эди. Хўжаликда 62.480 сўмлик махсулот етиштирилиб ортиқча даромад 28.826 сўмин ташкил этди.

Лимонзорга ўтдик.

ҳақда икки оғиз гапириб берсангиз.

— Қилган биринчи ишимиз шў бўлдики, — деди раис, —хўжалигимизни илғорлар сафига қўйишнинг бутун шарт-шароитларини амалга ошириш билан чамалаб, режалар қилдик. Ҳар бир бригадада бир муастак сугорш шохобчаси бўлиб, майдонини арағдир. Савзавотчиликнинг биринчи омилли—сув. Икки бригаданинг битта эриқча умид боғлашидан қўтилидик. Шунга қўшимча 27 та кучли сув насоси ўрнатилиб, баҳорикор, қиялик ерларини ишловга киридик.

Иккинчидан, муҳим ва энг режа тузиб олдик. Бу йил бўлмаса, келаси йилга бир куч берамиз—де, деган ўз-ўзини олапти, хотиржамликка барҳам бердик. Масалан, ҳар йили пиза уруғидан 67 тонна тоширишни планлаштирган эдик. Биринчи йилиёқ унинг ҳосилдорлигини 85—100 тоннага кўтариб олдик. Беш йилликнинг сўнгги йилида эса, бу кўрсаткич 120 тоннага етди. Савзавот махсулотларидан тўқизинчи беш йилликнинг ҳар йилида юқори ҳосил кўтардик. Шунинг асосига беш йиллик планни 110,9 процентга етказдик. Узаро социалистик мусобақанинг, айниқса, мусобақадоримиз «бўбус» совхоз миришкорлари билан ҳамкорлигимизнинг шарофати, аҳамияти катта бўлди. XXV съезд қарорларига амал қилиб, хўжалигимизни ривожлантириваримиз.

Оржоникидзе районидagi «Коммунист» колхозиди бир кун бўлиб, шахарга қайтарилган, қандайдир ажиб бир рух, шодмон кайфият ҳаёлимизни қўзғайди. Бу-ўшмак юмушларга ўзини қўлаган келтирини, софиди, гайратли, эртанги ютуқлари яна ҳам қувончи кишиларнинг савимий суҳбатидан кўнгра бир ойдин тўйғу эканлигини аниглади.

Олсдан район эгаллар, четлари уфқида туташган кўм-кўк пакизлар оралиб одимиз бўлган раис — Миржаъмил ота Мирсоевнинг кўзим тушди. У бир лаҳза тўхтаб, энгилдики, бир сиким тупроқни олиб яна қад ростлади. Култивация ерни ҳалимдек ошмағди. Чамаси, шу бир сиким тупроқдан меҳнат нафаси — шонли ўқинчи беш йилликнинг илк меҳнат нафаси гуркираб димогига уриди чоғи.

Табаррук заминнинг нафасини илғаш, унга ҳамнафас бўлиш бу чиндан ҳам улғу исоний бахтидир.

Т. ТУХТАЕВ.

ДУНЁ ОВОЗИ

Чет эл хабарлари

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ГЕОЛОГЛАР ҚИДИРИШ ИШЛАРИНИ ОЛИБ БОРМОҚДАЛАР

БУДАПЕШТ. Шу беш йилликда Венгрия геологлар олдига Венгрия Халқ Республикасининг ёқилган энергетика базасини кенгайтиришдан иборат муҳим вазифа турбди.

Татабания кон разведкачилари қидириш ишларини олиб бораётган марказий районлардан бири. Кейинги вақтларда бу ерда жами чўқуриг 50 километрдан иборат 130 дан кўпроқ қўдўқ париланди. Геологларнинг қилган фидокорона меҳнати самарали бўлиб чинди. Татабания тевагадига юксак сифатли тошқўйирнинг жуда катта запаслари топилиди. Яқин йиллар мобайнида шу конлар базасида Дунай орти ўлкасининг йирик энергетика домплексини яратилади. Бична деган жойда яқин вақт ичида 2 минг мегаватт қувватга эга бўлган янги иссиқлик электрстанциясини қуриш бошланади.

ЧЕХОСЛОВАКИЯНИНГ ПУЛАТ МАГИСТРАЛЛАРИДА

ПРАГА. Прага-Дечин темирйўл магистралининг электрлаштириш ишлари бошланди. Мана шу муҳим йўлнинг электрлаштирилиши Шинюлий Чехиядаги кўмир хавзасидан Чехословакия пойтахти ва мамлакатининг бошқа шаҳарларидаги саноат корхоналарига кўмир етказиб беришни анча тезлаштиради.

Чехословакия Социалистик Республикасининг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1976—1980 йилларга мўлжалланган директивларида темир йўллари янгилаш ва электрлаштиришнинг кенг программаси белгиланган. 1980 йилга бориб республиканинг темир йўлларида охириг паровоз чиқариб юборилади. СССР темирйўлчилари шу давр ичида 900 га яқин электровоз ва тепловоз, 20 минг юк вагонлари оладилар. Темир йўлларида энг замонавий техника, шу жумладан электорон ҳисоблаш машиналари кенг қўлланилади.

СЪЕЗД ҚАРОРЛАРИ БАЖАРИЛАДИ

ТАВНА. «Компартия 1 съезди қарорларини бажарилма!» — деб ёзилган шорни Кубада ҳамма жойда: заводлар ва фабрикаларнинг цехларида, конларда ва қурилиш майдонларида, портлар ва темирйўл деполарида кўриш мумкин. Съезд бarcha тармокларининг ходимлари 1976—80 йилларга мўлжалланган халқ хўжалик планларини тула ва охириг бажариш учун мамлакатда авж олиб кетган социалистик мусобақада актив қатнашмоқдалар.

РОССЕНДОРФ ИЗОТОПЛАРИ

БЕРЛИН. Дрезден ёнидаги Россендорф немис фаилар академиясини ҳузурида ядро физикаси марказий институтини ўз фаолиятининг 20 йили мобайнида 35 миллион маркалик махсулот ишлаб чиқарди. Бу ерда мамлакатда иқтисодий ҳамда фанининг турли соҳаларида кенг қўлланиладиган радиоактив изотоплар яратилмоқда. (ТАСС).

ТИНЧЛИК ВА ИЖТИМОИЙ ТАРАҚҚИЁТ УЧУН

ТОКИО, 31 май. (ТАСС). Япониядаги «Ариэсу ёноб» нафратини КПСС XXV съезди материалларини «Тинчлик ва ижтимоий тараққиёт учун» сарлавҳаси остида дўсбон чинарди. Тўплаган КПСС Марказий Комитетини Бош секретари уруғи Л. И. Брежневнинг «КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсати соҳасида йилнинг натижалари доклады билан очилди. Тўплаганга уруғи Л. И. Брежневнинг ижтимоий нутқи, КПСС XXV съездининг Марказий Комитетини ҳисобот доклады юзасидан резолюциясини ва съездининг бозоқ материаллари ҳам киритилган.

БОЛГАР ХАЛҚИНИНГ ЖИПСЛИГИ

СОФИЯ, 31 май. (ТАСС). Бу ерда БХР Халқ Мажлисида, маҳаллий халқ Советларига, шунингдек судьялар ва халқ маслаҳатчиларини сайлашга ўтказилган сайлов натижалари тўғрисида марказий сайлов комиссиясининг ахбороти оёлан қилинди.

Овоз бериш сайлов тўғрисидаги қонунга тўла риоя этилган ҳолда ушшоқлик билан ўтди, дейилди ахборотда. Халқ мажлисида ва маҳаллий халқ Советларига депутатликка номзодларнинг

ҳаммаси сайланди. 30 май кунини маҳаллий вақт билан соат 16 гача мамлакатнинг ҳамма округларидаги сайловчиларнинг ўрта ҳисобида 99,6 процентини овоз бериб бўлди.

Сайлов кунини, деб ёзди «Работническо дело» газетаси, Болгария меҳнатнашларининг БКП тевагадига ишчилиги ва бирлигини, халқ БКП XI съезди режаларини бажаришга маҳкам бел боғлаганлигини намойиш қилди.

СЎЛ ОППОЗИЦИЯНИНГ ФИКРИ

МАДРИД, 31 май. (ТАСС). Оппозициячи партиялар блокидан иборат бўлган демократик конфедерациянинг Икромия Комитетини эълон қилган баёнотида мамлакатдаги сиёсий ва иқтисодий аҳвол анализ этилган. Экономиканинг аҳвол тобора мушкуллашиб бораётганини — пулнинг қадрсизланиши, кўнгра, тирикчилик димамлашши, ишсизлар қўлаб-қўлаб бораётганини баёнотида таъкидлаб ўтилган. Ҳукумат ўтказайтган иқтисодий сиёсатдан бириччи гада кенг меҳнатнашлар оммаси азоб

чекмоқда. Уларнинг молдин аҳоли ой сайин мушкуллашмоқда, дейилди баёнотида.

Демократик конфедерация шунини таъкидлабдики, ҳукуматнинг социал-сиёсий ислохотлар ўтказиш тўғрисидаги ҳамма гап-сўзларига қарамай, мамлакатда ҳамон ҳақиқий сўз эркинлиги, йиғилишлар ва намоишлар ўтказиш эркинлиги йўқ, сиёсий партияларнинг фаолияти рўқсат берилмади, ҳамма сиёсий маҳбўслар аёв этилмади.

Демократик конфедерация

ҳукумат таклиф этган конституцион ислохот тўғрисидаги масала юзасидан ўқимчилик бўлган «референдум» Испания халқининг ўз хоҳиш-иродасини чинакам эркин ва демократик исхор этишини таъминламайди, деб ҳисоблаб, бу «референдум»ни рад этди.

Икромия Комитет «Йиғилишлар ва намоишлар ўтказиш ҳуқуқини тўғрисида» қабул қилинган қонун лойиҳасига тўхталиб, бу қонун лойиҳаси «демократик оппозиция талабларига мос келмади», деб қайд этади.

КЕСКИНЛИК БЎШАШМАЯПТИ

БАЙРУТ, 31 май. ТАСС мухбири А. Уразов хабар берди: Ливанда гоат кескин вазият ҳамон бўлашмаяпти. Ўтган йилдан кўнгра пойтахтининг аҳоли аниқлайдиган кватрлари, Байрутнинг жанубий чеккасида жойлашган Фаластин қочқинларининг Сайра ва Шатида лагерлари ракета ҳамда тўпа тугилиди. Бунинг натижасида 270 киши ўлди. 680 киши ярадор бўлди.

Кеча Байрутин электр энергиясини таъминловчи система ишдан чиқарилиди. Мутахассислар шаҳарнинг айрим кватрларидаги янги тиклашга муваффақ бўлдилар.

Мабутонинг қай қилишча, бу — Ливанда тағил бошланганда бўён пой-

тахтадаги энг оғир кун бўлди. Алэй, Кахале, Айнтура, Фарайя ва бошқа шаҳарлар районига миллий таътирлар кучлар бирашган от-ридарлар билан ўнг партияларнинг ҳарбий бўлиmlарини ўртасида жанглар давом этган. Томонлар оғир артиллерия, танк ва бошқа турдаги қурооллардан кенг фойдаланганлар.

Ўтган кунини кечаси Байрут халқаро аэропорти яна ўққа тутилган. Шу мусобабат билан Ливан граждaн авиациясини бошқармаси аэропортини соат 22.00 дан ўртаб 5.00 гача ёпишга қарор қилди. Байрутдаги вазият мураккаб бўлишига қарамастан МИЭ Ливан авиакониясини мунтазам учишларини давом эттирмоқда.

Президент Франженинг истефогга чиқишга қўзғаб кетганлиги натижасида сиёсий майдонда ҳеч қандай ижобий силжншлар рўй бермади. Янги сайланган президент И. Саркиснинг бир-бирларига қарши кураш олиб бораётган томонларнинг раҳбарлари билан ўт очини тўхташ ҳақидаги музокара-ларини ҳали натижа берганича йўқ.

Фаластин ахборот агентлигининг таъкидлашча, мамлакатдаги ўнг доираларнинг уруш ҳаракатларини ва пойтахт аҳоли 1-йишдиган кватрларнинг тўла тўтинини ракета ёлдиришини ливан кучайтириш Ливан тағилу-чида чет эл ҳарбий арашу-вин учун баҳона қилиниши кўзлайди.

ҲАМКОРЛИК ОРБИТАЛАРИДА 10 ЙИЛ

«ИНТЕРКОСМОС» барпо этилганига 10 йил бўлди. 1966 йил 31 май кунин СССР Фанлар академиясининг президиуми ҳузурида тузилган ягона марказ космосни тадқиқ этишда халқаро ҳамкорлигининг ҳамма соҳаларини уйғулаштириб турадиган бўлди. «Интеркосмос» кенгайишнинг ушанда бери раис Социалистик Меҳнат Ҳаҳрамон академик Б. Н. Петров ТАСС мухбири билан қилган суҳбатига айтидики, совет олимларининг антив ердами ва ташаббуслари туфайли илм-фандаги «космик давлатлар» доираси анча кенгайганлиги ўтган йилнинг ишчи шўбҳаси асосий якунидир. Социалистик мамлакатларнинг тадиқот марказларида ҳамкорлик бора-сида шу мамлакатларнинг ўз миллий космик фан ва инженерия мактаблари бунда келди.

Ҳазратининг 24 март со-нида «Халқ контроли» саҳифасида босилган юқоридаги мазмундаги мақолада Ўзбекистон ССР автомобиль йўллари қурилиш ва фойдаланиш министрлигининг ўрин-босари ўртоқ К. Ханидан жавоб олдиқ.

Унда айтилишича, «Калинин—Муротали» автомобиль йўлининг аҳоли облақт автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш бошқармасининг кенгайтирилган совети мажлисида муҳомаа қилинган. Йўлни реконструкция

қилиш ишларини иккинчи кватрда тугаллаш белгиланиб, тегишли тадбирлар ишлаб чиқилган.

Бошқармага қарашли бўлган ҳамма йўл қурилиш таъкидотларида йўл қурилиш ишларида тўроққ тузилишини анализ қилувчи группалар тузилган. Бундан ташқари, йўлларни қуриш, ёқизилган асфальтларнинг сифати, кўприкларнинг му-стаҳкамлигини анализ қилиб турадиган ва бажарилаётган ишлар устидан назорат олиб борадиган область лабораторияси ташкил этилган.

ТОШКЕНТ алоқа политехникуми чинакам кадрлар ўқоғига айланиб қолган. Билим юрти ўз фаолияти давомида ўн мингдан ортиқ еш мутахассисга йўллама берди.

Сурагларда: (юқорида) техникумини тамонлаган еш мутахассислардан бир группаси. (Пастда) лаборант С. Рихиев 2-курс ўқувчисини Р. Солихов билан амалий машғулот олиб бормоқда.

С. Икромов фотолари.

«ЙЎЛ АЗОБИ»

Пискент районидagi айрим йўлларнинг яроқсизлиги натижасида 1975 йили 59 марта автомобиль аварияси бўлди.

Облақт автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш бошқармаси раҳбарларининг бепарволиги туфайли ўтган йили 283 километр ўрнига бор-йўли 160 километр йўлнинг ремоти қўлдан чиқарилиб, қолгани насия бўлди. «Калинин—Муротали» йўлининг қатълик қилиб теислаб берилмаси, деб иш бошланган йўл қурувчилари кўп ўтмай гоийб бўлишди.

Ҳазратининг 24 март со-нида «Халқ контроли» саҳифасида босилган юқоридаги мазмундаги мақолада Ўзбекистон ССР автомобиль йўллари қурилиш ва фойдаланиш министрлигининг ўрин-босари ўртоқ К. Ханидан жавоб олдиқ.

Унда айтилишича, «Калинин—Муротали» автомобиль йўлининг аҳоли облақт автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш бошқармасининг кенгайтирилган совети мажлисида муҳомаа қилинган. Йўлни реконструкция

ИТАЛИЯДА Чили ватан парварлари билан бирдамлик намоишлари давом этмоқда. Улар Чили Коммунистик партияси бош секретари Луис Корваланин овоз этилишини қатъий талаб этмоқдалар. Сурагда: Рим кўчаларининг бирида намоиш пайти. А. Смирнов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

«ҚИЗЛАР
ГУРУНГИ»

Шу кунин Бенобод шаҳар «Металлургия» саройи таъжум бўлди. Ёшлар бутунин «Қизлар гурунги» даврасига ташриф буюришган.

Биринчи сўз таниқли олимпиада, шундан, Абу Райхон Бериунин номидан Республика Давлат мукофоти лауреати Музаффа Аламинга берилди. Шундан сўнг Ўрта Чирчиқ район, Зигельс номли кўлтошнинг учун бошланги, ОПСХ ХХУ сўзиди делегати Ортиқой Шералиева меҳнатдаги зафарларининг «сирлари» билан ўртоқлашди.

«Гунаҳ» журналининг редактори, Ўзбекистон Ленин комсомол мукофоти лауреати, адаби Яйра Сабдуллаева ўзи ва инқолий эсжалари ҳақида сўзлаганда, уни йилгиларлар мароқ билан тингашди.

Тошкент «Модалар уйи»нинг бир гуруҳи хонимлари ўзлари тикан, хонирги замон талаби ва дидига мос тушадиган турли хил фасондаги кийим-кечаклар, кичик-кичиклар учун тикилган безакли қўлбалчаларини намойиш қилдилар.

Тошкент шаҳар ошхоналар трестининг қўли тилпаздалари Фотима ва Зухра Содиқовалар эса мазали таомлар тайёрлаш сирлари ва меҳмон кутишда кишиларимизга эстетик зами бағишлайдиган дастурхон тузаш хисларини амалда кўрсатдилар.

Гурун сўнгиди мезонлар, мангу олов қаршида бош этиб турган она сиймоси — эсдалик совгани «Қизлар гурунги»нинг ташкилотчиси, Тошкент област комсомол комитетининг инструктори Халима Раҳматовага миннатдорчиликларининг изхори сифатида топширдилар.

«Қизлар гурунги» барчада» яхши таассурот қолдирди.

Ф. УСМОНОВА.

Я Қ И Н
МАСЛАХАТЧИ

Пойтахтнинг Чилонзор райониди 30-поликлиника хизматида беморлар мамнуи. Бу ерда шифокорлар совети ишлаб турибди. Ҳам ширалар учун ҳам алоҳида совет ташкил этилди. Мария Пинхосова раис бўлган бу совет қатор тадбирларини амалга оширмоқда. Ёш ҳам-ширалар малакасини ошириш бўйича лекция ва суҳбатлар ўтказилди.

Поликлиникада кираваришда «Бемор, бу сенинг учун» деган ёзувга кўзингиз тушадди. Бу ерда қизил яшикча ҳам бор. Видирилган фикр ва мулоҳазалар бош врач Файзулла Умидовнинг иштирокида ўрганилади ва умумлаштирилади.

Бу тадбир яхши натижа берди. Беморларнинг тақдир билан савол-жавоб бурчаги ташкил этилди. Ҳойларда медицина темаларида консултациялар ташкил қилина бошланди. Поликлиниканинг уйда эса справалар столи ишлаб турибди.

Е. МОРДУХАЕВ.

ТОШКЕНТ амалий санъат эксперименталь ижодий комбинати коллективи ҳозирги кунларда Венгрия буюртмасини бажарляпти. Булар миллий безакли коса ва лаганлардир. Суратларда: рассом М. Исмонлова чет элга жўнатиладиган керамикка буюмлари билан. Рассом Н. Солиева иш устида.

А. АБАЗОВ фотолари. (ЎЗТАГ).

«Ҳеч қачон ҳаёда учрамай-диган, ҳақиқат тисоли бўлиб бизнинг ҳақиниғи шонин ва тасавурида ҳаммиза бирга яшайдиган нарсани ўйлаб топиш қат қувончидир». — деб ёзган эди буюк режиссёр К. Станиславский. Бу сўзларда ижодий фантазиясини реал ҳақиқат билан бирга қўшувчи мўъжизали тасаввурга қоришган санъаткор кайфияти ифодаланган. Шу боисдан эртак мўъжизаси билан инсониятнинг кундалик ҳаётидаги ўхшашликни топиб, унинг ҳақонийлигини исботлаш учун, санъат кўпинча эртакка мурожаат этади.

Ҳамза номидидаги ўзбек Давлат академик драма театри коллективи мамлакатимиздаги эҳтиборли театрларнинг анъанасини давом эттириб, машҳур эртакчи Ганс Христиан Андерсен эртакни асосда совет драматурги Е. Шварц ёзган «Қор маликаси» пьесасини сахналашди.

Бутун ирода ва куч-қувватини хайрли ишга йўналтирган эртакчи родини бу спектаклда Е. Саидиев ижро этади. Унинг қаҳрамони сирли, романтик тумандан холи бўлиб, ёш томошбинларни ҳайратга солади. Актер Эртақнинг ўзини ҳам, унинг қароқчи никибидидаги зийрак характери ҳам усталик билан очиб беради, хилма хил образларга моҳирлик билан кириб кетади.

Эртақнинг бевосита залга қарата қилган мурожаати залда ўтирган ёш томошбинлар таъдиқсиз тортади, ўз назабидида ҳар нарсига қизиқувчан,

захки тез болалар эса сахна ҳаётига қўнган ҳақиқатни, сехралиқ ва эртак йўли билан намоён бўлган ҳақиқатни илғаб, унинг қудратли таъсирига бериладилар. Шу ҳақиқат республикада хизмат кўрсатган артист, режиссёр Р. Йогельген томонидан сахналаштирилган спектаклнинг диққат марказида туради.

сатган артист С. Сотиболдиев. Кей ва Гердаларнинг меҳр тула қалби, ҳаёт ҳақиқатининг галабаси рами сифатида талқин этилади.

Эртақнинг «Бизнинг юрғамиз» ҳали қайноқ ҳос, ғанимлар бизга ҳеч нарсани қилолмайди деган сўзи спектаклнинг эпиграфи қилиб олинган мумкин. Бу сўзлар

дила курашади, шундай бўлишнинг жон-жонидан истади. Тарафдор Р. Авазов ижро этганнинг шафқатсизлигида эса инсонларнинг азгу тўғулариини жўрломаслик, аҳлиқини олтинга алмаштириш истаги буртиб туради.

Спектаклда Герда, Кей, қиролича Ўльза ва кичик қароқчи образлари орқали эса болалар

характерлар сифатида ўрнашиб қолади. Эртак актёрлар ўйинининг ҳаёлий муболағиси эвазига эмас, балки театрининг қатор восителаридан кенг ва ўз ўрнида бўлган ҳисобига қурилади. Ўзбекистон халқ артисти В. Васильев сахналаштирган режиссёр шўлар жумласидан ўрини. Шахзода ва маликалар ўйинидаги очкиқчи, самийликнинг, қароқчи ҳада ата-маллар рақсидидаги ўзбошимчилик ва беғамликнинг, пантомима орқали қирол (Н. Мухамедов ижро этган) характеридаги заифлик ва калтафаҳмликнинг ёрқин очиб берилишига хизмат қилиши фикримиз далилидир.

Сахна безагида (рассом Г. Брим) эртак ҳикмати ўз ифодасини топади. Бу ҳол табият манзараси тасвирида ҳам, ҳар бир деталда иштиролган ранг аниқ жипованишга тўради. Умуман, сахнанинг барча бадиий безаги ҳаётий ҳақиқатга яқин ва айна замонда ажойиб эртак муҳитига ҳам сингишиб кетган.

Эртақна муҳит, табиат позияси, персонажларнинг ўзаро муносабати, уларнинг ишонарли характерлари уйғунлашиб, автор томонидан спектакл мазмунини очиб беришга хизмат қилдирилган. Спектакль ёшларни яшашига, севинишга, бахт учун курашда еғишига, ҳақмат ва жасурилик билан қўлга қиритилган бахтни асрашга ўртатади.

Зарема КАЛАНОВА.

ҚАЙНОҚ ҚАЛБЛАР ҲАҚИДА ЭРТАҚ

ТЕАТР

...Герда севгилис Кейни қидириб, совуқ қорлар мамлакатига йўл олиб, узоқ масофани босиб ўтади ва ўзининг оташ ҳарорати билан бир лўрча музини эритади. У соат механизми сингари бир текис ва зарб билан урадиган ва ажойиб оҳанг тарқатадиган юракча — ёвузлик жодугари Қор маликасининг юрғамизга айланади.

Сахнада қоронғулик қазирдан худди сугуриб олингандай ёруғлиқнинг ҳақноши кишини бир муддат қайноқга солади. Қор маликаси келтирган совуқ ва шамол билан курашаётган Кей ва Гердаларнинг ўртолқили галаба қозонади. Ёвузлик таъдиқ содаси ҳам ҳеч қачон сўймайдиган бир туп гул эса Буйи (Ўзбекистон ССРда хизмат кўр-

персонажларнинг муруватли қалбиди акс-садо бериб туради. Спектаклдаги оғохлантурувчи қушлар — Қора қарга билан Олакэрга (Д. Зокиров ва Г. Ҳакимовалар ўйнайди), қайғули Бугу (А. Рафиров ва К. Абдураҳимовлар ўйнайди) образлари орқали томошбин ҳақноқчи ва айна замонда эртакка хос инсоний характерларни кўради. Ёвузликни ифодаловчи персонажлар характери ҳам реалистик йўсинда гавдалантирилган. Ёвузлик тисолида Қор маликаси ҳамда унинг тарафдорларидир.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Л. Бадалова тақдирини Қор маликаси ўзининг бутун ҳокимиятини ёвузлик асосида қуриш учун астой-

лар қалб дунёсининг қизқиқш ва интиқиллари очиб берилган. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. Норбова ижро этган Гердадаги жасорат, лиризм, жўшқинлик, Г. Иброҳимбекова ўйнаган кичик қароқчидаги таътиқлик, мардлик ва меҳрибонлик, қиролича (Д. Ибромова ижро этган) икки хил ҳолат: жасурилик, қароқчилик, раҳмдиллик ҳамда совуқ-қонийлик, тесба-тебравмаслик, таъбиқлик белгиларининг очиб берилиши образларнинг бичи-бичроғи ўхшашлигини таъминлайди, шу билан бирга томошбин хотирасида ўзига хос

СССР ТЕРМА КОМАНДАСИ ПЕШҚАДАМ

УЕФА турнирида қатнашаётган СССР ўсмирлар терма командаси мубофакатида иштирок этмоқда. Совет футболчилари ўзларининг дастлабки учрашувларини Голландия командаси билан ўтказиб, 3:0 ҳисобида устун келишган эди. Футболчиларнинг иккинчи ўйинида ҳам йирик ҳисобда галабага эришдилар. Дания терма командаси билан бўлган

бу ўйин ҳам 3:0 ҳисобида тўғди. Икки ўйинда 4 очко тўплаган футболчиларимиз туринчи гуруҳда «пешқадамлик» қилишмоқда. Улар навбатдаги учрашувини Шимолий Ирландия командаси билан ўтказадилар. Терма команда сафиди республикамиз вакили «Автомоби-» (Термиз) командаси ўинчиси Алюков ҳам қатнашмоқда.

ФАХРЛИ ЎРИННИ ҚЎЗЛАБ

Тошкентнинг «Автобиблист» волейболчилари ўтган йил биринчи гуруҳдан олий лигага ўйлашма олган эдилар. Волейболчиларимиз қўлчилар сафиди ҳам мубофакат билан иштирок этиб, мухлисларни мамнун эттишмоқда. Шу кунларда Ворошиловградда олий лига командалари ўртасида якуновчи тур ўйинлари ўтказилди. Тошкентликлар майдон эгилари «Искра» коллективига 1:3 ҳисобида ютқизилган.

ЛЕНИНБОДДА —
ЎЗБЕКИСТОН ЧЕМПИОНАТИ

Мана бир неча йилдирки республикамиз велосипедчилари трекада мусобақалашмоқда жиддий кийинчилликка урғаб келишмоқда. Негизги мусобақа ўтказиладиган спорт нишооти — трек кўк. Бу сифарги республика чемпионати Ленин-ободда ўтказилди. Тошкентлик спартаки Сергей Макаритин 1000 метрга мусобақалашмоқда ва спринтерлар бексиди марабга биринчи бўлиб келиб, иккинчи марта шўхсупанинг эғи юкорисига кўтарилди. 150 дорига жуфт бўлиб мусобақалашмоқда Владимир Никитин ва Сергей

Чудинлар галиб келиб, СССР спорт мастери нормативини бажардилар. Меҳнат резервлари вакили Марат Ахматуллин ҳам чемпионлик унвонини ёнига спорт мастери нормативини қўшди. У 100 дарага гуруҳа пойсигада галиб келди. Умуманомда ҳисобиди «Спартаки» велосипедчилари 315 очко билан биринчи ўринни эгаллашди. 280 очко тўплаган «Буевестник» иккинчи, 203 очко билан АСК (Тошкент) командаси учинчи бўлди.

АЛИМИ ЕКИ ИНОКИ?

Японияда профессионал боксчилар ўртасида жаҳон чемпиони Мухаммад Али ва кураш «шохси» Антонио Иноки ўртасидаги бўламақ учрашуви ҳақидаги шов-шўва тобора авжга кўтарилимоқда.

Япония кураш ассоциацияси 26 июнда 15 раундан иборат бўладиган бу бекс қондасини эълон қилди. Али одатдаги боксчилар қўлқопига қараганда (бу қўлқоп 10—12 унция оғирлиқда бўлади) дээрли уч хисса енгил бўлган яъни бор-йўғи 4 унция оғирлиқда қўлқопларни ишлатида. Мухаммад Али бу билан рақибига яна қулиқроқ зарба бериш имко-

ниятига эга бўлади. Иноки эса қарате ўсқуларидан фойдаланади ва қўлқоп киймайди. Япониялик полков оёғи, мушти, тирсағи билан зарба бериши мумкин. Али эса тик турган ҳолда боксга тушиши, икки-дан қарате ўсқуларидан фойдаланиши мумкин. Ҳар бир раунд уч минутдан давом этади.

33 ёшли Иноки уч ҳафталик тайёргарлигини бошлаб юборди.

Редактор

А. ИСМОИЛОВ.

ТИШНИ СОҒЛОМ САҚЛАНГ
ВА ЧИНИҚТИРИНГ

БЕМОРЛАР шифокор-стоматологлар оғринг тишларини даволаб, мамну ҳолда қайтишди. Ленин тиши емилришдан сақлаш, соғломлигини мустаҳкамлаш учун фақат касалланган тишни даволаш билангина ки-фойланиш етарлими?

Йўқ. Бунинг учун тадбиркорлик талаб этилади. Масалан: организмни чиқитириш, қувватини ошириш учун ҳар ким ўзи севган спорт тури билан шугулланади. Спортчилариюзининг дээрли касаллиқка чалинвермаслик-лари ҳаммага маълум. Ёш уйғайган кишилар жисмоний тарбия билан соғломлаштириш гуруҳлариди шугулланадиганлар.

Тиш-жаг системасидаги оғринг тишларини даволаш кўтарилган шундай чиниқтиришда яхши нисоллар. Жисмоний машқлар турли хил бўлиб, фақат тишларини мустаҳкамлашгагина эмас, балки даволаш мақсадларида ҳам қўлланлади. Масалан, лўнж мусқуларни, оғиз қарангаи мушаклар ялтиланганда оғиз қисман ва умуман очилмай қолади. Ана шундай ҳолларда жисмоний машқлар (механотерапиядан фойдаланилади. Беморга тегишли дорилар билан бирга механотерапия таъинлаш натижасида касалнинг тузаллиши тезлашади. Тиш-жаг системасида механотерапия ўсмирлар, ёшлар учун қарис касаллиғи ва

ВРАЧ МИНБАРИ

лаз хусусида фикр юрғитганимизда бую-бутун организм фаолиятининг уйғунлигини назарда тутилади. Умумий жисмоний машқлардан ташқари ҳусусийлар ҳам мавжуд бўлиб, улар фақат бир ёки бир нечта организм уйғунлаштиришга қаратилган. Шулардан бири соғлом тишларини мустаҳкамлаш ҳамда чиниқтириш учун мўъжизали машқлардир.

Полюларнинг тишлариди оғир тошларини беғамол кўтарилган шундай чиниқтиришда яхши нисоллар. Жисмоний машқлар турли хил бўлиб, фақат тишларини мустаҳкамлашгагина эмас, балки даволаш мақсадларида ҳам қўлланлади. Масалан, лўнж мусқуларни, оғиз қарангаи мушаклар ялтиланганда оғиз қисман ва умуман очилмай қолади. Ана шундай ҳолларда жисмоний машқлар (механотерапиядан фойдаланилади. Беморга тегишли дорилар билан бирга механотерапия таъинлаш натижасида касалнинг тузаллиши тезлашади. Тиш-жаг системасида механотерапия ўсмирлар, ёшлар учун қарис касаллиғи ва

уининг асосатлари олдинги олишга имкон яратса, кесалларда парандонтоз касаллиғи (тишларнинг илдизи очилиб, қимирлаши ва баъзан тушиб, ютиши) олдинги олишга хизмат қилади. Эртакли ва ишлаб чиқариш гимнастикаси киши саломатлигида нафай роль ўйнаса, жисмоний машқлар (механотерапия) тишлар учун шундай аҳамиятга молик.

Тиш-жаг системаси учун жисмоний машқлар бошқалариди ўзининг соддалиги, қулай ва осонлиғи билан ажратиб турлади. Бу машқлар дориларимон етарли натижа бермаганда ҳам (масалан: парандонтоз касаллиғида) қўллалиниши мумкин. Тиш-жаг машқларини турлича бўлиши мумкин. Шулардан бири саяч чинашдир. Саяч сифатида асалари мумини, медицина шағамани, Чехословакия чинашгичи (жевачка) ва бошқаларини қўллаш мумкин. Саяч чинаш бир неча 5—10 дақиқадан кўнра бир-икки марта тайорланади.

Лекин, бундан барча ана шу тарика фикр қилиши лозим, деган фикр келиб чиқ-

майди. Врач ҳузурига келганда жисмоний машқлар билан шугулланиш мумини ёки йўқини, мумкин бўлса бир кунда неча марта, қуни қайси вақтлариди, қанча вақтдан шугулланиш, саяч сифатида нямалардан фойдаланиш мақсадга мувофиқ эканлигини аниқ билиб олиш зарур. Врач назоратиди машқлар олиб бориш фойдалан ҳоли эмас.

Саяч чинашганда тигил-нага қатъий риоя қилиш беҳуда касалланчиларнинг олдин олиш гаровлидир. Тиш соғлом сақлашнинг турли-туман воситалари — маъжул. Тиш-жаг жисмоний машқлариди бошқа даволаш воситалариди айтибди бўлмайди, улар ўзининг хусусиятига эга. Саяч чинаш барчага баробар таъсия этилмай, беморнинг ахтнёкига қараб, меъри билан тайинланади.

Соғлом, бардам бўлай десангиз, тишингизни чиниқтиринг!

З. МУХАМЕДОВ,

7-стоматология поликлиникасининг бўлими бошлиғи.

А. АЛИХУЖАЕВ,

поликлиника врач.

ТОШКЕНТ
ҲАҚИҚАТИ

(«ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР

инмугатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.